

Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104

II spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy

**Robert Stańko
Dorota Horabik**

Fundusze Europejskie

Infrastruktura i Środowisko

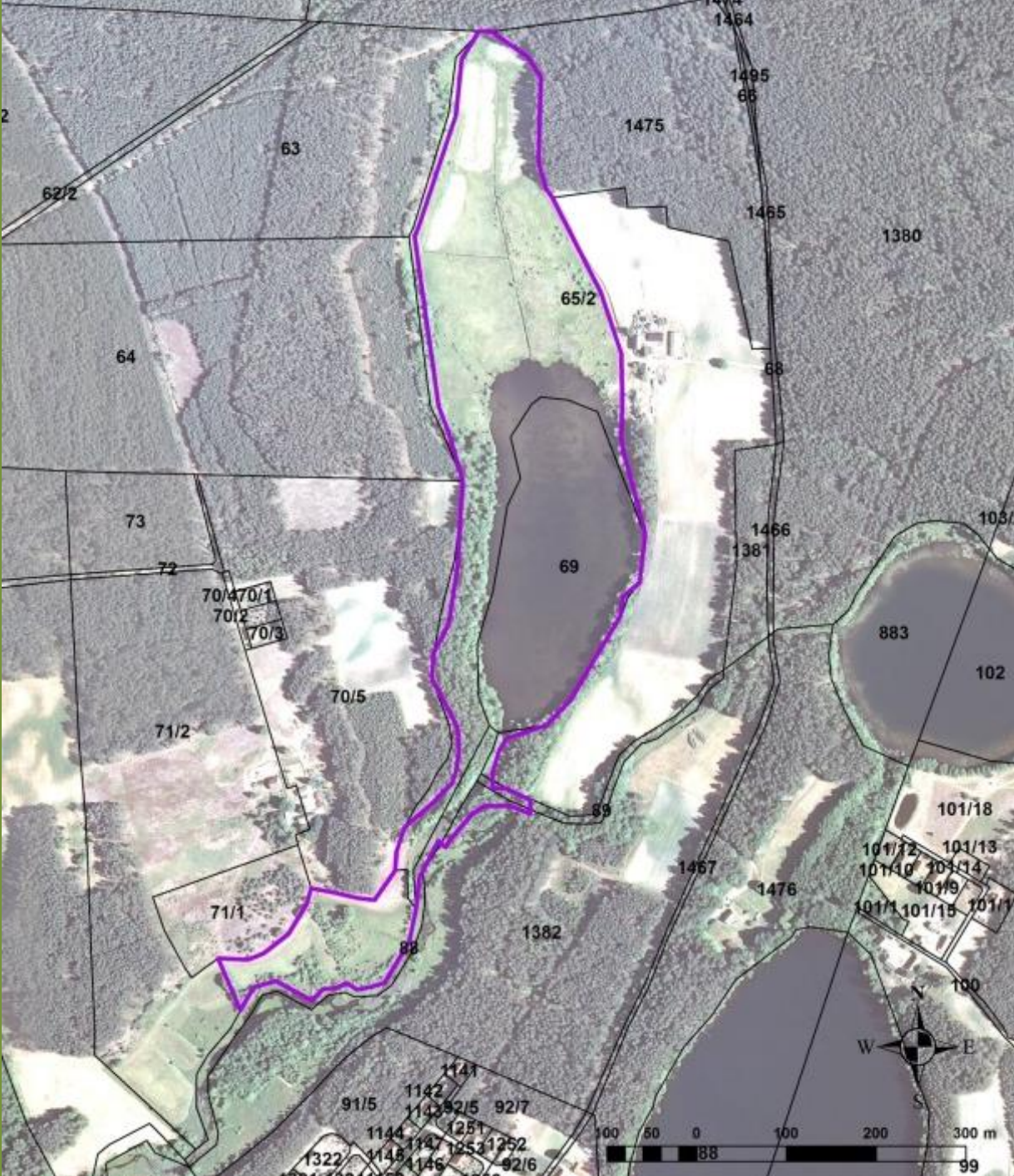
GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W GDANSKU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

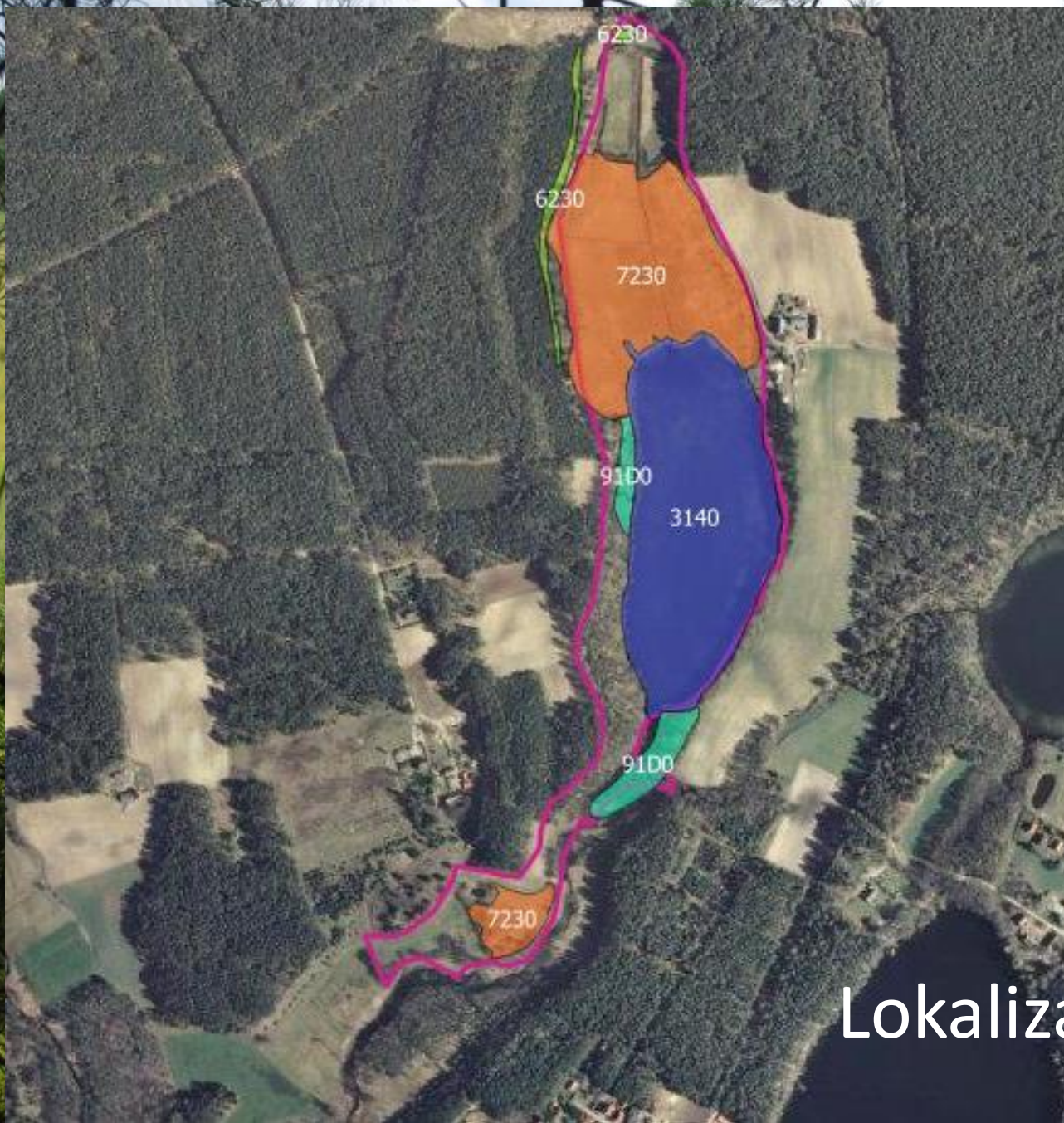
Powierzchnia obszaru
Natura 2000: 15,38 ha

Przedmiotami ochrony na obszarze są następujące siedliska przyrodnicze (po weryfikacji terenowej):

Kod	Nazwa	Pokrycie [ha]	Ogólna ocena stanu ochrony
3140	twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea fragilis</i>	5,13	brak możliwości oceny
6230	bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	0,28	brak możliwości oceny
7230	górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	4,25	U1 - niezadawalający
91D0	bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo--Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzożowo--sosnowe bagienne lasy borealne)	0,66	U1 - niezadawalający

Przedmiotami ochrony na obszarze są następujące gatunki (po weryfikacji terenowej):

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ogólna ocena stanu ochrony
6216	haczykowiec błyszczący	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	brak możliwości oceny
1903	lipiennik Loesela	<i>Liparis loeselii</i>	brak możliwości oceny
1528	skalnica torfowiskowa	<i>Saxifraga hirculus</i>	brak możliwości oceny
1337	bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	FV właściwy

Lokalizacja siedlisk

Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu (dost. dane)	Ocena stanu (wer. teren)	Ogólna ocena	
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	
		Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje		XX		FV
			Gatunki charakterystyczne		XX		FV
			Gatunki dominujące		XX		FV
			Pokrycie i struktura gatunkowa mchów		XX		FV
			Obce gatunki inwazyjne		XX		FV
			Gatunki ekspansywne roślin zielnych		XX		FV
			pH		XX		FV
			Ekspansja krzewów i podrostu drzew		XX		U1
			Stopień uwodnienia		XX		FV
			Pozyskanie torfu		XX		FV
			Melioracje odwadniające		XX		U1/U2
			Perspektywy ochrony		XX		U1

91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi- Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-- Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzozowo--sosnowe bagienne lasy borealne)	Powierzchnia siedliska		FV	FV
	Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	U1	U1
		Gatunki charakterystyczne	U1	
		Gatunki dominujące	U1	
		Obce gatunki inwazyjne w runie	FV	
		Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV	
		Stopień uwodnienia	U1	
		Występowanie mchów torfowców	U1	
		Wiek drzewostanu	FV	
		Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV	
		Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	FV	
		Martwe drewno stojące lub leżące >3m długości i 30 cm grubości	U1	
		Naturalne odnowienie drzewostanu	FV	
		Występowanie charakterystycznych krzewinek	U1	
		Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV	
		Inne zniekształcenia	U1	
		Perspektywy ochrony		

1337 bóbr europejski Castor fiber	Stan populacji	Liczebność populacji	XX	FV	FV
	Stan siedliska	Baza pokarmowa	XX	FV	
		Jakość siedliska	XX	FV	
	Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV	

Zagrożenia 7230

Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
J02.01 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	-	W obrębie największego płatu siedliska w roku 2015 stwierdzono wykonanie prac polegających na konserwacji lub remoncie rowów melioracyjnych.
K02 - Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	-	<p>W obrębie największego płatu siedliska w północnej części obszaru obserwuje się ekspansję mszarów minerotroficzných. Brak możliwości oceny (z uwagi na brak długoletnich obserwacji hydrologicznych) na ile proces ten wywołany jest naturalną sukcesją siedliska 7230 w kierunku 7140 spowodowano naturalnym przyrostem złoża torfu i oddalania się pokrywy roślinnej od wód gruntowych a na ile proces ten wywołany jest obniżeniem poziomu wody z powodu funkcjonującego systemu melioracyjnego.</p> <p>W przypadku stanowiska nr 2 obserwuje się powolną ekspansję drzew i krzewów.</p>
-	J02.05.05 - niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy	Poziom wód w Jeziorze Księżę uzależniony jest w dużym stopniu od wysokości piętrzenia na jazie (elektrowni wodnej) w miejscowości Lipusz. W przypadku remontów, modernizacji lub likwidacji piętrzenie istnieje ryzyko znacznego spadku poziomu wody w Jeziorze Księżę i okalających go siedlisk hydrogenicznych.

Zagrożenia 91D0

Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
X – brak zagrożeń i nacisków	-	-
	J02.05.05 - niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy	Poziom wód w Jeziorze Księżę uzależniony jest w dużym stopniu od wysokości piętrzenia na jazie (elektrowni wodnej) w miejscowości Lipusz. W przypadku remontów, modernizacji lub likwidacji piętrzenie istnieje ryzyko znacznego spadku poziomu wody w Jeziorze Księżę i okalających go siedlisk hydrogeniczných.

Zagrożenia – pozostałe przedmioty ochrony

3140 - twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramieni (<i>Charetea</i>)	Nie zidentyfikowano w związku z brakiem możliwości wejścia na płat siedliska w obszarze Natura 2000.
6230 - *Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	
6216 - Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i>	
1903 - Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	
1528 - Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i>	
1337 – bóbr europejski	brak zagrożeń i nacisków

Cele działań ochronnych

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia zakładanego celu działań ochronnych
1.	7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników: Ekspansja krzewów i podrostu drzew, Melioracje odwadniające z niezadawalającego U1 na właściwy FV.	2028r.
2.	91D0 – bory i lasy bagienne	Utrzymanie stanu zachowania siedliska na obecnym poziomie – U1.	2028r.
3.	1337 - bóbr europejski	Utrzymanie stanu zachowania gatunku na obecnym poziomie - właściwym FV.	2028r.

Działania ochronne

LP.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków				
1.	7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk przedmiotu ochrony	<p><u>Działania obligatoryjne</u> :</p> <p>Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.</p> <p>Zachowanie siedliska przyrodniczego położonego na trwałych użytkach zielonych.</p> <p><u>Działania fakultatywne:</u></p> <p>Zgodne z wymogami programu rolno-środowisko-klimatycznego dla siedliska przyrodniczego: Usuwanie drzew i krzewów. Działanie wykonać w okresie jesień/zima w drugim lub trzecim roku obowiązywania planu. Uzyskaną biomasę usunąć poza obszar siedliska. W kolejnych latach kontynuować usuwanie odrostów na bieżąco w miarę potrzeb.</p>	<p>Płaty siedliska w południowej części obszaru w obrębie dz. ewidencyjnych nr: 220606_2.0003.70/5</p> <p>220606_2.0003.65/2 220606_2.0003.70/5</p>	<p>Właściciel bądź zarządca terenu w na podstawie porozumienia z RDOŚ Gdańsk</p>

Działania ochronne - monitoring

LP.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				
1.	7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ raz na 5-6 lat	Stanowiska 1,2	RDOŚ w Gdańsku
2.	91D0 – bory i lasy bagienne	W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ raz na 5-6 lat	Stanowiska 1	RDOŚ w Gdańsku

Działania ochronne – uzupełnienie wiedzy

LP.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.				
1.	3140 twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic	Ocena stanu siedliska – Jezioro Księżę	dz. ewid. Nr: 220606_2.0003.69	RDOŚ w Gdańsku
2.	6230 bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe	Ocena stanu siedliska	dz. ewid. nr 220606_2.0003.65/2	RDOŚ w Gdańsku
3	1528 skalnica torfowiskowa	Ocena stanu zachowania populacji	dz. ewid. nr 220606_2.0003.65/2 (=cały obszar)	RDOŚ w Gdańsku
4	6216 haczykowiec błyszczący	Ocena stanu zachowania populacji	cały obszar: dz. ewid. nr 220606_2.0003.65/2 220606_2.0003.70/5	RDOŚ w Gdańsku
5	1903 lipiennik Loesela	Ocena stanu zachowania populacji	dz. ewid. nr 220606_2.0003.65/2 (=cały obszar)	RDOŚ w Gdańsku

Wskazania do dokumentów planistycznych

L.p.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000
1.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipusz, uchwała nr VIII/40/2003 Rady Gminy Szemud z dnia 28 maja 2003, zmieniona uchwała nr VII/30/2011 Rady Gminy Lipusz z dnia 9 czerwca 2011 r. oraz uchwałą nr V/18/2015 Rady Gminy Lipusz z dnia 16 lutego 2015 r.	W przypadku aktualizacji Studium wprowadzić informację o lokalizacji obszaru Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu PLH221004. Oprócz istniejących zapisów dotyczących obszarów Natura 2000 wprowadzić zapis w brzmieniu: „na terenach podmokłych nie należy zmieniać stosunków wodnych prowadzących do trwałego obniżenia bądź podniesienia zwierciadła poziomu wód gruntowych w obrębie siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze”.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W GDANSKU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

